

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Leszek Kulik (spr.)
Sędziowie	SSA Jacek Dunikowski SSA Jerzy Szczurewski
Protokolant	Anna Lasota

przy udziale prokuratora Andrzeja Ołdakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2021 r.

sprawy **D. R. s. W.**

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 207 § 1 k.k.

z powodu apelacji obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce

z dnia 10 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 8/20

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. C. kwotę 738 złotych, w tym kwotę 138 złotych podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego przed sądem drugiej instancji;

III. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 29/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1 CZĘŚĆ WSTĘPNA**0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 10 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 8/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
---	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>I. Obraza przepisów postępowania, która miała wpływu na treść orzeczenia.</p> <p>II. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Podniesione w apelacji zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów postępowania tj. art. 399 § 1 k.p.k. są bezzasadne i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.</p> <p>Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się</p>		

do samej polemiki z ustaleniami sądu wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku, lecz do wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych (SN I KR 197/74, OSNKW 1975, nr 5, poz. 58).

Obrońca w złożonej apelacji nie wykazał tego rodzaju uchybień, zaś przedstawił jedynie odmienny pogląd, że w jego ocenie zebrany materiał dowodowy nie wykazał w sposób nie budzący wątpliwości sprawstwa i winy oskarżonego. Jednak dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań strony procesowej nie stanowi wystarczającej podstawy do przyjęcia tezy, że zaskarżony wyrok obarczony jest błędem co do faktów.

Przytoczona na poparcie stawianego zarzutu argumentacja sprowadzająca się do tezy, że Sąd I instancji dowolnie przyjął, że oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu, albowiem w sprawie brak jest bezpośrednich dowodów sprawstwa oskarżonego, zaś sprawcami zbrodni mogły być inne nieustalone osoby, nie wytrzymuje konfrontacji z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, którego prawidłowa ocena prowadzi do odmiennych wniosków.

Zebrane w sprawie dowody pośrednie w postaci zeznań R. R., opinii biegłego lekarza

patomorfologa P. R., a w szczególności wyniki badań genetycznych licznych śladów biologicznych zabezpieczonych na miejscu zbrodni, nie pozostawiają wątpliwości, że to oskarżony dopuścił się zabójstwa swojej matki A. R., nad którą również w ostatnim okresie znęcał się fizycznie i psychicznie.

Brak śladów DNA oskarżonego na zabezpieczonych w wiadrze dwóch ręcznikach, które mogły służyć do zacierania śladów zbrodni poprzez usuwanie śladów krwi z podłogi nie podważa poczynionych w sprawie ustaleń co sprawstwa oskarżonego. Oskarżony mógł bowiem zmywać podłogę w rękawiczkach i dlatego na przedmiotowych mokrych ręcznikach ujawniono ślady DNA pokrzywdzonej, zaś nie ujawniono takich śladów pochodzących od oskarżonego. Z kolei fakt, że na zabezpieczonych próbkach ujawniono ślady DNA pochodzące od innych nieznanymi, niespokrewnionych osób świadczy jedynie o tym, że z tymi próbkami, wcześniej jeszcze przed dokonaniem zbrodni, kontakt miały również inne, co nie podważa poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Obrońca stawiając ten zarzut zupełnie pomija inną kluczową okoliczność dla ustaleń w przedmiocie sprawstwa i winy oskarżonego, a mianowicie, że na butach i odzieży oskarżonego ujawniono ślady krwi i DNA pokrzywdzonej (k.609 - 612). Ślady te ujawniono na mokrej bluzie koloru czarnego, bluzie koloru szarego i skarpetce zabezpieczonych w szafie i za szafą w domu oskarżonego. Świadczy to o próbie ich usunięcia z odzieży. Oskarżony nie przeczył, że zabezpieczone

buty i odzież należały do niego (k. 162). Oskarżony nie wyjaśnił w sposób logiczny dlaczego ujawniona odzież była mokra i w jakich okolicznościach zostały tam naniesione ślady DNA pokrzywdzonej. Fakt ten wynika w sposób jednoznaczny z dokonanych oględzin odzieży na miejscu zdarzenia (k. 162), a zatem kwestia czy oskarżony zaprzeczał tak oczywistym faktom, nie ma istotnego znaczenia dla ustaleń w tym zakresie. Ponadto oskarżony nie kwestionował tego, że odzież była mokra. Jedynie zaprzeczył, aby ukrywał tę odzież (k. 162).

Co więcej, oskarżony twierdził, że po opuszczeniu mieszkania R. R. i powrocie do domu nie przebierał się. Jego wyjaśnienia w tej części pozostają jednak w sprzeczności z zeznaniami R. R., który zeznał, że gdy oskarżony przyszedł do niego rano był już inaczej ubrany, w szczególności miał na sobie inną kurtkę (k. 144). Oczywistym jest zatem fakt, że po dokonaniu zabójstwa matki, oskarżony usiłował zatrzeć ślady dokonanej zbrodni, w tym ślady krwi na odzieży, którą miał wówczas na sobie. Jednak zabiegi te nie były w pełni skuteczne, albowiem na wypranej przez niego odzieży pozostały brunatne – czerwone ślady.

Stawiany w apelacji zarzut obrazy art. 399 § 1 k.p.k. jest niezasadny już chociażby z tego powodu, że powołany przepis reguluje kwestię możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu w toku rozprawy i związany z tym obowiązek Sądu poinformowania o tym obecnych na rozprawie stron. Przepis ten w niniejszej sprawie nie miał więc zastosowania wobec podzielenia przez Sąd I

instancji kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego zawartej w akcie oskarżenia. Natomiast zagadnienie uwzględnienia przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, do którego odnosi się zarzut podniesiony w apelacji, reguluje przepis art. 410 k.p.k. Wprawdzie Sąd Okręgowy w części motywacyjnej istotnie nie odnosi się bezpośrednio do treści przedmiotowego wywiadu środowiskowego, jednak miała ona znaczenie wyłącznie w kontekście oceny właściwości i warunków osobistych oskarżonego oraz jego dotychczasowego sposobu życia, a więc miała znaczenie dla wymiaru kary. Z uwagi na fakt, że przeprowadzony wywiad środowiskowy nie stawia oskarżonego w korzystnym świetle, nie można uznać, że uchybienie to miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Wynika z niego, że mieszkańcy P. niechętnie wypowiadają się na temat podejrzanego, który postrzegany jest jako osoba nadużywająca alkoholu i przebywająca w towarzystwie osób nadużywających alkoholu. W mieszkaniu oskarżonego zgłaszane były interwencje, jednak osoby mogące mieć status pokrzywdzonego (babka, matka), nie zdecydowały się na złożenie zawiadomienia o przestępstwie. (k. 388). O negatywnym zachowaniu oskarżonego w miejscu zamieszkania świadczy również wszczęta procedura niebieskiej karty (k. 320).

Sugestie obrońcy jakoby zbrodni tej mogły dopuścić się inne nieustalone osoby z motywów rabunkowych nie znajduje wsparcia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Jest przy tym nielogiczna i sprzeczna

z doświadczeniem życiowym. Jak zasadnie wskazał Sąd I instancji, oskarżony i jego matka byli osobami ubogimi, nie posiadającymi w mieszkaniu żadnych cennych przedmiotów. Brak części emerytury nie przesądza również o motywach rabunkowych. Kwestia ta nie została jednoznacznie wyjaśniona wyłącznie z powodu śmierci pokrzywdzonej, która otrzymywała to świadczenie.

Ponadto potencjalni sprawcy rabunku nie zadawaliby sobie trudu, aby zmywać podłogę w mieszkaniu i usuwać ślady DNA pokrzywdzonej z ubrania oskarżonego poprzez jego wypranie lub zmoczenie. Nie ulega natomiast wątpliwości, że oskarżony pozostawał w konflikcie z matką nad którą jak wynika z zeznań świadków znęcał się, bił ją, a nawet kopał, co potwierdzają też ujawnione na jej ciele powstałe znacznie wcześniej obrażenia ciała.

Wbrew zarzutom obrońcy Sąd I instancji ustalając stan faktyczny w sprawie uwzględnił również zeznania M. K. i K. A. (k. 2, 4 uzasadnienia wyroku), których relacje nie podważają ustalonego stanu faktycznego. Funkcjonariusz policji K. A. zrelacjonował przebieg dwóch interwencji na miejscu zdarzenia, w tym interwencji w nocy z 16 na 17 marca 2019 r. podczas której ujawniono zwłoki pokrzywdzonej. Z kolei M. K., który jest sąsiadem oskarżonego potwierdził, że w jego domu dochodziło do licznych awantur i interwencji Policji z udziałem oskarżonego, zaś w dniu zdarzenia 16 marca 2019 r. widział pijanego oskarżonego wracającego do domu około godz. 22.00, który następnie zachowywał się głośno i trząsał drzwiami (k. 5). W tym stanie rzeczy chybiony jest stawiany w apelacji

zarzut, jakoby Sąd I instancji nie uzasadnił na jakiej podstawie przyjął, że oskarżony w godz. 20.00 – 22.00 przebywał w swoim domu.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że oskarżony pozostawał w konflikcie z matką nad którą jak wynika z zeznań świadków będąc w stanie nietrzeźwości znęcał się, bił ją, a nawet kopał, co potwierdzają też ujawnione na jej ciele powstałe znacznie wcześniej obrażenia ciała. Stan nietrzeźwości potęgował jego agresję wobec matki, co miało miejsce również w dniu zdarzenia i ostatecznie doprowadziło do jej zabójstwa. W tych okolicznościach nie można podzielić stanowiska obrońcy, że po stronie oskarżonego brak jest motywów do zabójstwa, co wyklucza jego sprawstwo.

Sąd I instancji w oparciu o zebrane w sprawie dowody ustalił więc prawidłowy stan faktyczny przyjmując, że oskarżony po opuszczeniu domu R. R., będąc w znacznym stanie nietrzeźwości, udał się do swego domu, gdzie doszło do kolejnej awantury z matką, podczas której spowodował liczne obrażenia ciała pokrzywdzonej, szczegółowo opisane przez biegłego P. R., skutkujące ostatecznie jej zgonem. Podczas zdawania ciosów pokrzywdzonej, na odzieży oskarżonego zostały naniesione liczne plamy krwi, z których wyizolowano ślady DNA pokrzywdzonej. Oskarżony w celu zatarcia śladów dokonanej zbrodni, uprał odzież i zmył podłogę. Mokre ubranie ukrył w szafie. Następnie przebrał się i w innym już ubraniu udał się ponownie do R. R..

Wniosek

Wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego jak też wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Podniesione w apelacji zarzuty są całkowicie bezzasadne.		

1OKOLICZNOŚCI	PODLEGAJĄCE	
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy	
0.1Utrzymano zaskarżony wyrok w mocy w całości.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Podniesione w apelacji zarzuty są całkowicie bezzasadne.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany	

Zwiąże o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
I. II.	<p>O kosztach obrony oskarżonego z urzędu przed sądem drugiej instancji rozstrzygnięto na podstawie § 4 ust. 1 – 3, § 17 ust. 2 pkt 5, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.</p> <p>O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze rozstrzygnięto zgodnie z treścią art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze obecną trudną sytuację rodzinną i materialną oskarżonego.</p>

1PODPIS